

Патріотизм – це встати за народ, за його волю. Якщо ти впав вниз, то мусиш знайти в собі силу, аби підвестись угору.

СЕНЕКА

29 (549)

9 липня
2015 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзєбчук * Набір – Наталія Дяченко * Друку – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського, 18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://ua.prosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редагувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

НЕ ВІДАЮТЬ, ЩО ТВОРЯТЬ...

Голосування Верховною Радою минулого тижня Закону про реструктуризацію валютних кредитів наочно продемонструвало Україні й світові наше українське політичне задзеркалля. 229 народних депутатів вирішили, що позичальники, які свого часу взяли валютні кредити (не важливо на що – чи то на купівлю так потрібного житла, бо нема де притулитись, чи то шикарної іномарки, яхти, а то й палацу) й не виплатили їх досі, мають право повертати позику за курсом, який відповідає часові укладення угоди. І це можна зробити за письмовою заявою громадян, які мають невиконані зобов'язання за кредитними договорами. Кредитори ж повинні протягом місяця після отримання листа-заяви провести реструктуризацію цих зобов'язань...

Та ще не вгамувалась ейфорія після ухвалення Закону, як почало приходити усвідомлення, що зроблено щось не так. І, здавалося б, серйозні й відповідальні депутати, навіть учасники Майдану й АТО, врзав заволали, що одних нібито ввели в оману, на інших наслали гіпноз, ще іншим ніби було щось пороблено. Щоправда, є частина парламентарів, які голосували усвідомлено, мовляв, банкам видано мільярди гривень на рефінансування, себто на підтримку, і вони мають можливість ці кошти використати на виконання закону. Зрештою, можливо, вони так хотіли догодити Президентові, який у передвиборній програмі обіцяв реструктуризувати позичальникам валютні борги.

Не буду розтлумачувати тонкощів цієї процедури, бо «Колонки» не вистачить. Та відверто скажу: у мене ставлення до цього закону двояке. Я за те, аби допомогти людям, які взяли позику на житло (не на палац), на щось найнеобхідніше для життя. Але я проти, аби позичальникам мільйонів доларів на предмети розкоші так чи інакше відшкодовували з народної кишені.

Та у цій справі мене дивує ряд речей. Насамперед, що ніхто (ні автори законопроекту, ні його опоненти) не порохували кількості позичальників, скільки кредитів і на що взяли, скільки погасили і яку суму потрібно ще віддати і хто має віддавати, адже ряд банків віддали Богові душу... Зрештою, не визначено механізм повернення кредиту.

А ще більше мене дивує кричуща некомпетентність, нефаховість депутатів, парламентських комітетів і експертів. Як без глибокого аналізу, вирахування витрат бюджету, фінансових та іміджевих ризиків, а лише на популярській ейфорії можна ухвалювати, можливо, навіть доленосний для багатьох і банківської системи закон?..

Але хіба ж він такий один? Тепер чи не кожен другий нардеп вимагає відкликання закону про 15-відсоткове стягнення з пенсій працюючих пенсіонерів, а ще бідкаються про недосконалий бюджет, про неврегульованість питання використання касових апаратів малим і середнім бізнесом... А навколо законопроекту про місцеві вибори, доля якого має вирішуватись саме сьогодні, у четвер, взагалі здійнялась небачена веремія. І чує моє серце, що ухваллять закон (якщо таки ухвалять), за який потім будуть бідкатись, побиватись, посипати голови попелом, мовляв, краще б ми його не ухвалювали, краще б голосували за старим законом. Зрештою, політологи так і кажуть, що новели у новому законопроекті (їх навіть кілька) не стільки вдосконалюють, як погіршують його...

Такі хочеться попросити Всевишнього: «Господи, прости їм, бо не відають, що творять!» Але ми, виборці, прости їх не маємо права. І на наступних виборах добре придивімось (навіть пошкребімо личину), за кого ж віддамо свій голос, голосуючи до сільської, міської чи обласної ради. Адже відтепер саме тут буде вирішуватись наша доля.

Богдан ВІВЧАР

ПОДІЯ

До села Старого Угринова Калуського району на родинне обійстя Степана Бандери з почесними перевезено пошкоджений вандалами надгробний хрест із його могили в Мюнхені. В Івано-Франківську велелюдний гурт людей, старих і молодих, під синьо-жовтими й червоно-чорними прапорами зібрався біля пам'ятника Степанові Бандері на Європейській площі.

НОВИНИ УКРАЇНИ І КРАЮ

Психологічна допомога

Івано-Франківщина стала однією із п'ятнадцяти областей в Україні, де активно розпочав роботу реабілітаційний центр із надання безкоштовної психологічної допомоги «Крок назустріч».

Центри створені за підтримки українських меценатів і наразі активно співпрацюють з Міністерством оборони України щодо створення єдиної системи реабілітації військових. Організація братиме участь у проведенні круглих столів у НАТО, міжнародному Альянсі спільно з Групою Помпиду при Раді Європи. У той самий час налагоджуються контакти з Інститутом європейської демократії в Польщі. Метою їхньої роботи є повернення військовослужбовців до повноцінного життя за допомогою комплексної психологічної допомоги їм та їхнім сім'ям.

Підготовлені професійні психологи допомагають постраждалим від військових дій у зоні проведення АТО, зокрема, військовослужбовцям та їхнім сім'ям (дружинам, матерям, дітям, друзям та родичам), біженцям і переселенцям, волонтерам та медикам, працівникам служб екстреної допомоги.

Звернутися до центру можна за:
тел. гарячої лінії Центру:
+38 (044) 222-90-94,
тел. Центру в Івано-Франківську:
+38 (093) 204-79-02.

ТРАДИЦІЇ

ЯК ІВАНА КУПАЛА СВЯТКУВАЛИ

Свято «На Івана на Купала веселіше в світі стало» відбулося біля муніципального Центру дозвілля в ніч на вівторок.

За давнім народним звичаєм Купальські забави розпочинали з прикрашання Купальського деревця. На святі їх було два, дві команди і кожна з них прикрашала Мариноньку стрічками, та заспівували купальські пісні.

Діти змагалися в конкурсі на найкращий сплетений купальський віночок.

ХРЕСТ ЯК СИМВОЛ ПРИСУТНОСТІ

Урочистість розпочалася виконанням гімну ОУН. Бентежно злинули слова:

Зродились ми великої години

З пожеж війни, із полум'я вогнів...

Разом із прикарпатцями зустрічав священну реліквію голова Конгресу українських націоналістів Степан Брацюнь. Звертаючись до присутніх, він сказав:

– 24 серпня 1991 року ми не мали би без 30 червня 1941-го, а якраз минає 74 роки від того дня, коли у Львові було проголошено Акт відновлення Української держави. Проте хоч законом уже визнано ОУН–УПА, та цю дату в Україні й дотепер не пошановано на офіційному рівні. Наші герої належать нашій державі й нашій нації. Я прихильник того, щоб цю реліквію, на яку торік здійснили посвягання вороги України, встановити у Києві, на Аскольдовій могилі. Тим самим було б започатковано створення там Пантеону героїв України, які проливали свою кров, віддавали життя за її волю й Незалежність...

Заступник голови Тернопільської обласної організації Всеукраїнського братства ОУН–УПА Ярослав Брега зі Збаража, котрого запросили до виступу і який разом із Володимиром Кор-

Адреса в Івано-Франківську:
вул. Марійки Підгірянки, 23 А
(біля паспортного столу).
Сайт: <http://www.krokcenter.org>

Загинув боєць з Прикарпаття

На Луганщині в зоні проведення АТО на бойовому посту загинув 44-річний житель села Хороцево Верховинського району Василь Шлімкевич.

Поховать військовослужбовця в рідному селі.

Річковий порт «Раковець»

У селі Раковець Городенківського району відкрили пристань «Порт Раковець». Відтепер, мандруючи Дністром, туристи можуть орендувати намети й перепочити, зарядити мобільний пристрій і смачно поїсти.

Село Раковець для порту обрали не випадково. Адже це постійне місце стоянки корабля «Юрій». А це єдиний у світі плаваючий готель-ресторан, який може плавати на мілководді.

Створення порту – перспективна справа. Це не лише приваблює туристів, але й дає можливість створити нові робочі місця. Тож цього року на берегах Дністра планують відкрити ще три таких пристані.

Флешмоб провела – майстер спорту з гімнастики, відома активістка спортивного руху за здоровий спосіб життя Анна Федьків.

У концертній програмі свята взяли участь Іринка Шигида, Марічка Письків, Ліля Хільчук. Катерина Крульковська, Оксана Рудик Елеонора Джичка, дует «Берегиня», танцювальний колектив з брейк-дансу МЦД. На святі учасників обдарували ласощами.

(Чит. 4 стор.)

натим доправили реліквію, схвилюваний і водночас у його голосі бринить радість від того, що хрест, який стояв на знищеному вандалами п'єдесталі, відповідно до побажань членів родини Бандери тепер встановлять на його малій батьківщині.

Відправили хрест з Івано-Франківська на Калушину, як і годиться українцям, – після спільних зі священниками молитов за Україну і за стражденний український народ.

На родинному обійсті Бандери священники відслужили панахиду, освятили березовий хрест на тому місці, де буде встановлено на п'єдесталі надгробний хрест, який 55 років стояв на могилі Бандери в Мюнхені. А потім відбулося віче, в якому взяли участь учасники визвольної боротьби і представники громадськості з Івано-Франківської, Тернопільської та Львівської областей, гості з Ужгорода. Про історію і сучасну суспільно-політичну ситуацію говорили голова Всеукраїнського братства ОУН–УПА Богдан Борович, голова обласної організації ВО «Свобода» Василь Попович...

Було оголошено меморандум про об'єднання партій та громадських організацій національно-демократичного спрямування напередодні виборів до органів місцевого самоврядування.

Теодор ДРОВНИЧ

ВІЗИТИ

ПАТРІАРХ ФІЛАРЕТ НА ПРИКАРПАТТІ

Із 5 по 7 липня на Прикарпатті з візитом перебував Глава Української Православної Церкви Київського патріархату.

На Івана Купала він традиційно відвідав Хресто-Воздвиженський Манявський чоловічий монастир. В обителі патріарх Філарет відслужив Божественну Літургію у співслужінні кількох ієрархів Київського патріархату та близько сотні священників з різних єпархій.

На молитву до Манявського монастиря традиційно прибули тисячі паломників з різних куточків України. Багато хто з прочан ішов до монастиря пішки за сотні кілометрів зі співом молитов.

Керуючий Івано-Франківської єпархії митрополит Іоасаф у своєму слові подякував патріарху Філарету за архіпасирський візит на Прикарпаття та підніс у дар перший том трилогії про першоджерела, присвячені історії манявської обителі – «Великий скит у Карпатах».

Патріарх Філарет нагородив орденами та патріаршими грамотами активних парафіян та благодійників монастиря. Прочани піднесли у дар святій обителі ікону Богородиці, привезену з Єрусалима.

Після урочистостей Предстоятель УПЦ КП поспілкувався з журналістами. Відповідаючи на запитання, він зазначив, що війна на Донбасі та окупація Криму є наслідком розділення Української Православної Церкви і деструктивної політичної діяльності Московського патріархату. А ще висловив надію на позитивний вислід екуменічного процесу в українському православ'ї.

СЕСІЇ РАД

ЗЕМЛЯ – УЧАСНИКАМ АТО

Перед початком роботи другого пленарного засідання 37-ої сесії обласної ради голова обласної ради Василь Скрипничук разом із головою облдержадміністрації Олегом Гончаруком вручили орден «За мужність» III ступеня, яким нагороджено по смертно учасника АТО Сергія Хіврича, його батькові Олександрові Васильовичу. Воїн служив спершу в 5-му батальйоні територіальної оборони «Прикарпаття», а після його розформування виявив бажання надалі захищати свою державу від ворога і був зарахований до складу 128-ої бригади. Загинув Сергій 24 січня ц. р. на Донеччині.

Високої державної нагороди удостоєний посмертно і Андрій Прошак, який так само служив у 5-му батальйоні, а пізніше був переведений у військову частину Закарпатської області. Загинув він 31 січня під Дебальцевим. Нагороду вручили мамі юнака Наталії Миколаївні. Пам'ять героїв було вшановано хвилиною мовчання. Після цього було нагородження спільною грамотою голів облдержадміністрації та обласної ради переможця і призерів перших Європейських ігор у Баку та їхніх тренерів.

Найбільш резонансним серед розглянутих депутатами було питання про те, як виконувється рішення обласної ради від 20.03.2015 р. № 1588-35/2015 «Про забезпечення учасників антитерористичної операції земельними ділянками». Доповідач – в. о. начальника головного управління Держгеокадастру в області Володимир Боднарчук поінформував, що 213 заяв воїнів уже реалізовано, на 500 земельних ділянок є погодження сільських рад і згода представників громадської організації учасників АТО про те, що їх ці ділянки влаштовують, тож управління дало документацію стосовно ділянок на опрацювання в архітектуру, питання про їх виділення розглядатимуть сесії сільських і селищних рад. На сьогодні управління має ще 270 ділянок у запасі.

Однак Василь Андрій із Спілки добровольців АТО Прикарпаття заявив, що на Рожнятівщині не допускають до процесу надання ділянок ні учасників АТО, ні представників громадських організацій. Він сказав: «Виділили 2,8 га землі, але ніхто з нас не знає, кому конкретно». Також В. Андрій дивує те, що наразі категорія добровольців не підпадає під державну програму надання ділянок.

– До того ж, чимало сільських рад за останні два місяці взагалі не збиралися на сесії для розгляду земельних питань.

З приводу порушеної воїном-добровольцем проблеми В. Скрипничук запропонував скерувати протокольне доручення облдержадміністрації. Її голова О. Гончарук поцікавився, де ще, крім Рожнятівського району, непрозоро виділяють ділянки, аби обговорити цю проблему.

Перший заступник голови обласної ради Олександр Левицький зауважив, що ті воїни, які перебувають у добровольчих формуваннях і яким не надано статусу учасника АТО, мають право на забезпечення ділянками, як звичайні громадяни, окремим пільг для них наразі не встановлено.

Заступник голови обласної ради Остап Дзеса запропонував опублікувати в районних газетах список сільських голів і рад, байдужих до надання ділянок воїнам, які перебувають у зоні АТО, безвідносно до того, хто в яких формуваннях воює.

Депутати затвердили комплексну цільову соціальну програму розвитку цивільного захисту Івано-Франківської області на 2016–2020 роки. Внесено зміни до Програми розвитку освіти Івано-Франківщини на 2008–2015 роки. Затверджено нові редакції статутів кількох обласних установ комунальної власності. Обласна рада звернеться з поданням до Верховної Ради України щодо зачислення м. Галича Галицького району до категорії міст обласного значення. Проте з низки питань порядку денного, зокрема про стан виконання регіональної цільової програми заходів та робіт у галузі розвитку земельних відносин в Івано-Франківській області до 2020 року, так і не було ухвалено рішень.

Обласна рада встановила межі сіл Крихівці та Угорники Івано-Франківської міської ради. Також депутати розглянули ряд питань, що стосуються охорони здоров'я, майнових і земельних питань.

На цьому 37-ма сесія обласної ради завершила роботу.

І. Г.

ЯК ТРЕБА...

Із 5 по 9 липня у столиці Фінляндії Гельсінкі проходила сесія Парламентської асамблеї ОБСЄ. Для участі в ній хотів прибути спікер Держдуми РФ С. Наришкін. Але через санкції його у Фінляндію не пустили.

Це Москву обурило. Сам кремлівський Гітлер утратив рівновагу:

Маленька «фінляндизована» Фінляндія посміла виконувати європейські санкції! І бряцання зброєю (ядерною!) не допомогло. Як і всякі загравання з нею.

Підводні човни товклися біля берегів Швеції, Норвегії, Данії, обминаючи Фінляндію. Себто – ви ж свої!

Не подіяло!

УКРАЇНЦІ У СВІТІ

У 27-му числі «Галицької Просвіти» читачі були ознайомлені з започаткуванням розсекречення архівів ОУН у Празі в Чеській Республіці. А нині хотілося б поділитись першими результатами роботи...

З ІСТОРІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОУН У ПРАЗІ

Передусім мова йде про родину Бойдуників у Празі, а саме інж. Осипа та інж. Ярослава Бойдуників, які стали об'єктом наших краєзнавчих досліджень у контексті діяльності ОУН у міжвоєнній Чехословацькій Республіці. Серед уже розсекречених документів слід відзначити матеріали Президіуму земської справи політичної в Празі на період з 1921 до 1930 р. та Президіуму земської справи політичної в Празі на період з 1931 до 1940 р.

У першій справі в документах департаменту поліції в Празі від 13 листопада 1928 р. президент поліції повідомляє Президіум земської справи політичної про події проведення публічної лекції Центрального союзу українського студентства (ЦЕСУС) (до створення ОУН в 1929 р. ЦЕСУС слід вважати провідною українською молодіжною націоналістичною організацією, яка взяла на себе відповідальність у захисті та підтримці українського народу, про що йдеться в подальших матеріалах цієї статті), що відбулося 13. 11. 1928 р. в 15.00 в Студентському домі в Празі.

У звітному протоколі чехословацького агента Карела Лукеша, який таємно (як і в інших випадках слідкування за діяльністю українських націоналістів в ЧСР) був присутнім та слідкував за перебігом подій у рамках зібрання українського студентства на публічній лекції в Празі, повідомляє: «Голова ЦЕСУС В. Орleckий зібрав (близько 110 осіб) українських студентів в залі Студентського дому в Празі дня 12 листопада 1928 року між 15.00 і 16.30 для проведення публічної лекції, речником якої був пан Осип Бойдуник.

Під час проведення публічної лекції українець Осип Бойдуник поділився з присутніми про листопадові події у Львові. У промові він використовував виключно вісті з польських часописів та доповнював їх власними новинами, проаналізувавши початок і перебіг подій демонстрації польської студентської молоді проти українців, які в той час славили десятиліття виголювання державності Західної України. Речник стверджував, що з усіх новин і листівок демонстранти проти українців проявили підготовленість до демонстрації. Він суворо засудив поведінку польської студентської молоді, мовлячи, що українське студентство, скликане ЦЕСУС, висловлює свою солідарність з українським народом, який святкував свято 1 листопада та віддає належне всім учасникам свята, на яких напали організовані вороги і протестує також проти запланованих і варварських погромів, що були здійснені проти українців...»

Відтак звітний протокол чехословацького агента був переданий до огляду Президіуму Міністерства внутрішніх справ ЧСР, яке відповідно звернулося до президента земської справи політичної в Празі з повідомленням: «У справі департаменту поліції в Празі з 13 листопада 1928 р. під номером 15/940 Міністерство внутрішніх справ вимагає перевірити, чи ЦЕСУС у контексті проведення публічної лекції у зазначеному зі слів речника були надані до відома українського студентства правдиві дані, інакше проти ЦЕСУС буде вчинено відповідні дії задля безпеки суспільного порядку в ЧСР...»

Оскільки Осип Бойдуник, тоді ще студент Високої торгівельної школи в Празі (в майбутньому інженер з відзнакою), у своїй промові користувався виключно фактами, відображеними в польській періодиці щодо листопадових подій у Львові, підстав для переслідування ЦЕСУС з боку ЧСР не було, що свідчить про високий інтелектуальний та демократичний підхід провідного українського націоналіста О. Бойдуника до

БРАВО, ФІНІ!

Москва добре знала, що Наришкін «санкціонований», але думала: фіні не посміють. Дамо Анжелі та Франсуа маленького копняка: ваші санкції до Фейги, як казали в Одесі.

А фіні Москві – тертого хрину: санкції, прошу пана.

Молодці, фіні!

Держіть європейську лінію і далі!

Лінія ця така: не поважаєш норм людського співжиття – пнешся в Наполеони (гібридні) – дистанеш по руках. 500 літ миналося безкарно, але тепер зась!

Чого-чого, а нахабства гібридним героям вистача: називають акцію фінів

недружною. Хто б казав! А нападати на мирного маленького сусіда дружно? Ще й відтяти шматок землі для Карело-Фінської Соловецької Республіки – це дружно?

І як у таких «друзів» язик повертається говорити про дружність та недружність? Таких «друзів» треба ізолювати від світу. Хоч європейські санкції – це комарині укуси. Та все ж треба вичистити «друзів» з усіх міжнародних організацій, бо вони там тільки на те, щоб боронити свою бандитську поведінку, свою агресію.

А фінам за європейську лінію подяка від світу і від України.

Святослав КАРАВАНСЬКИЙ

ВШАНУВАННЯ

УКЛІН ТВОРЦЕВІ ДЕКАЛОГУ

7 липня вшанували пам'ять українського політичного діяча Степана Ленкавського біля його пам'ятника на однойменній вулиці в Івано-Франківську.

Як відомо, він був одним із ідеологів Організації Українських Націоналістів й очолив організацію після вбивства Степана Бандери. Також Ленкавський написав відомий «Декалог ОУН», або «Десять заповідей українських націоналістів».

Очільник міської «Свободи» Руслан Марцінків вважає, що цей твір актуальний і сьогодні. Особливий наголос він зробив на першій позиції заповідей – «Здобудеш Українську Державу або згинеш у боротьбі за Неї».

– Такі провідники є прикладом новітнім героям, які захищають Українську незалежну державу. Він надавав змісту національно-визвольній боротьбі в 30–50-их роках, – сказав він.

Разом зі священиками люди помолилися за провідника і пам'ять про нього. Отець Ігор Пелихатий наголосив на необхідності вшанування Івана Хрестителя та людей, які полягли за християнську віру та Українську державу.

ПОСТАТІ

БАЧИНСЬКИЙ БУВ ЛЕВОМ

У Серафінцях, де він народився 14 липня 1872 року, його досі називають Левком. Але він виглядає на грізного Лева. Сам чорнявий, погляд суворий. Він був левом – царем у своїй діяльності. Без страху і докору.

А Василь Стефаник, з яким Левко вчився у Коломийській гімназії, писав до нього в листі: «Любий друже Левку!»

Дещо я припізнався написати про Лева Бачинського, бо треба було ще у квітні, коли були роковини – 85 літ від його смерті. Але виходить, що не зле мовити слово до дня його уродин – 14 липня.

Якось так вийшло, що придбав у «Сучасній українській книзі» таку світлинку-листівку з портретом Л. Бачинського (це праця І. Монолатія та В. Іваночка), а книгарня же зовсім поруч із вулицею Л. Бачинського.

Хто не знає, у 1919–1920 рр. сей муж – заступник президента ЗУНР.

У січні 1919 року він очолює галицьку делегацію до Києва для підписання Акту злуки ЗУНР і УНР. З ним – Василь Стефаник.

А ще цей муж був послом до Віденського парламенту і польського сейму. Відомий легендарний випадок, коли Левко 13 годин говорив безперестанку з трибуни. Серафинецький Цицерон!

Через свою активну непримиренну позицію у відстоюванні інтересів українського народу і життям своїм заплатив – був побитий у Варшаві у сеймі. Помер у віденській лікарні.

Є світлина його похорону у Станіславі. Величезна похоронна процесія. Навіть пісня чи вірш були цьому присвячені, щось на кшталт: «скрипить віз, везе Бачинського». Мій нашош Теодор Бачинський, який тоді мав чотирнадцять років, був з татом – братом Левка – на цьому похороні й розповідав мені про це.

Багато років Л. Бачинський прожив у Станіславі, мав тут адвокатську контору. Довгий час очолював Радикальну партію.

Тут, у Меморіальному сквері за драмтеатром, можна побачити гробовець, де похований відомий політичний і громадський діяч. А в Серафінцях йому споруджено пам'ятник на місці батьківської хати.

Василь БАБІЙ, просвітянин

СУД І СУТЬ

Цю історію семирічної давнини мало хто вже й пам'ятає. Адже сталася вона 6 травня 2008 року, коли в будівлі Товариства сприяння обороні України по вулиці Довгий в Івано-Франківську під час ремонтно-оздоблювальних робіт стався вибух газу. У самому будинку жодних газових приладів не було. Але через корозію труб, що проходили поруч з ним, газ просочився в будинок і вибухнув, коли робітники, прийшовши вранці на роботу, включили в одній з кімнат світло. Один із чоловіків помер, а інший, Ярослав Федорович Салига, дістав значні опіки і після тривалого лікування став інвалідом II групи. І відтоді він судиться з власниками тих злощасних труб – управлінням газового господар-

КОРОЗІЯ

ства про відшкодування витрат на лікування та за втрачене здоров'я.

Але час минає, прокуратура, як і суд, справу за факто вибуху то закриває повністю чи частково, то поновлює, потерпілий-позивач пише оскарження в усі інстанції – Президентів, депутатам Верховної Ради, голові облдержадміністрації, а віз, як кажуть, і ніни там. Переповідати всі перипетії перебігу справи і людських митарств – цілого числа газети не вистачить. Водночас Я. Салига не лише бореться так би мовити «за свою правду», а й був активним учасником Майдану.

У повторному зверненні до Президента від 15 лютого ц. р. скажник нагадує (подаємо мою оригіналу): «Оскільки Ви є

гарантом Конституційних прав і свобод, а прокуратура має стояти (і захищати) на боці цих цінностей, то маю Вам нагадати, що саме за свої конституційні права проти корупції та беззаконня я в числі багатьох мені подібних із самого початку Майдану без ніяких настанов та доручень, а самоорганізовано виявляв титшок та при блокуванні беркутом 10.12.2013 р. майдану, 19.01 та 22.01 на вул. Грушевського, коли було вбито Нігояна, та 18.02.2014 в Маріїнському парку постійно переконував беркутів перейти на сторону народу, що саме дії тієї антинародної корупційної влади, беззаконня правоохоронних органів і змусили простих людей до боротьби...» А в іншому місці продовжує: «Ми з Вами на Майдані кричали «Банду геть!» Ви не були б зараз при владі, якби ми побоялись і не стали до боротьби

проти беззаконня. Допоможіть мені, інваліду, що пройшов страшні події Майдану, в ім'я торжества справедливості...»

У листі до голови Івано-Франківської облдержадміністрації потерпілий Я. Салига пише про те, що за часів керівництва обласною прокуратурою паном Настасяком «з волі прокуратури кримінальне провадження (у його справі – ред.) неодноразово закривалось, грубо й цинічно сфабрикованими постановами... Ці постанови через кричущі докази вини осіб, вказаних в акті про нещасний випадок, суд хоч не-хоч змушений був скасовувати... Після чергового нечіткого скасування постанови про закриття кримінального провадження я 05.05.2015 р. звернувся до слідчого Гірного Т. М. із клопотанням про повторний допит мене як потерпілого (хоч за вище-

вказаним кримінальним провадженням мене ні разу не допитали). Ст. 220 нового КПК, як і інші норми закону, слідчими за вказівкою прокуратури в цьому кримінальному провадженні ігноруються. І ніякої реакції ні відповіді на моє клопотання не було...»

Відгуків на ці волання, на жаль, не чути. Корозія суспільна, набагато гірша і підступніша, ніж та, що проїла й пошкодила газові труби, через що і стався вибух, проточила всю правоохоронну, судову системи, весь державний організм. І добитися справедливості у нас ой як нелегко. Але майданівцеві, інвалід Ярослав Салига не здається. Він до останнього вірить, що ідея, за яку стояв Майдан і він особисто, візьме гору. І утвердиться справедливість у його особистій справі.

Вірно!

Богдан ВІВЧАР

РЕПОРТАЖ

Тричі на тиждень у кількогодинну мандрівку горами відправляється, на щастя, не знищеною вузькоколійкою, невеличкий потяг, вщент набитий туристами. І невідомо, що так манить людей – «лінива» мандрівка горами, широка реклама, вода із цілющих джерел, можливість зануритися в історію будівництва вузькоколійок, чи – все вкупі. Отож разом із «Вікнами» ми теж вирішили поїхати в невідомість.

У Європі активне будівництво залізниць почалося в 60-их роках XIX століття. Паралельно з будівництвом стандартної залізниці, у передгірських і гірських зонах з останньої чверті століття велося й будівництво лісових вузькоколійок завширшки 700–760 мм. Початкове призначення – доставка деревини з карпатських лісів безпосередньо на лісопиліні та лісохімічні заводи, транспортування робочої сили.

50 років тому загальна протяжність вузькоколійок у Карпатах сягала тисячі кілометрів. Але потім їх визнали нерентабельними й узялись демонтувати. Руйнування довершили часті в горах повені. Зараз відновлена лише одна вузькоколійка – у Вигоді Долинського району. Цією дорогою возять на роботу лісорубів, а з Карпатських Горган – ліс. А ще їздить «Карпатський трамвай».

У 1878 році, лише через 17 років після «народження» першої в Україні Львівської залізниці, віденський підприємець Леопольд фон Поппер заснував тут невеликий тартак, а потім проклав вузькоколійку – лісову вузькоколійку, яку колись називали «конка».

У радянський час Вигодську залізницю інтенсивно використовували для вивезення карпатського лісу – його потребувала відбудова повоєнного Донбасу. Найбільшої довжини вузькоколійка досягла в 60-их роках – 180 км.

З 2000-го лінію вздовж Мізунки експлуатують за первісним призначенням. Нею регіулярно курсують вантажний потяг і потяг, що перевозить лісорубів. Нині з двох гілок у робочому стані залишається одна – у напрямку села Мізунь. У напрямку Мислівки рейок практично вже немає – розбірали та здали на металобрухт. «Карпатський трамвай» експлуатує фірма «Уніплит». З 2004 року його використовують і з туристичною метою.

«НІФІГА-НІФІГА»

«Карпатський трамвай» катає туристів щочетверга, суботи та неділі об 11.00 та 15.00. Однак, питатися і домовлятися краще заздалегідь. Приблизно один раз на місяць трамвайчик їде горами не 4 години, як зазвичай, а – вдвічі довше.

Сьогодні маршрут – «традиційний»: Вигода – Дубовий кут (попри заповідник «Ширковець» до Нового Мізуня, відвідування джерела мінеральної води «Горянка», Мізунські водоспади. – Авт.).

Уже за дві години до відправлення трамвайчика біля пам'ятника паровозу збираються люди. Поки що це – поодинокі автівки, де нудяться діти, не маючи чим себе зайняти посеред абсолютно цивілізованих акуратно підстрижених газонів. «Паровозик» – це умовне місце, яке називає директор товариства «Карпатський трамвай» Любомир Яцків, пояснюючи телефоном, як не загубитися у невеличкому селищі. Насправді пам'ятник Карпатському трамваю – це паротяг ВП-4 випуску 1948 року. Раніше він бігав по лініях, тепер слугує таким собі дороговказом. Біля нього Любомир Яцків видає квитки на проїзд. «Ніфіга-ніфіга», – запереचेу він тим, кому нетерпиться отримати

ІЗ ВИГОДИ – ПОТЯГ У ГОРИ...

НА ПРИКАРПАТТІ ФУНКЦІОНУЄ УНІКАЛЬНА ТУРИСТИЧНА АТРАКЦІЯ

мати квиток. У руках чоловіка – імпрізований список попередніх замовлень. «Люди-мила є? Денис? Андрій? Ніфіга-ніфіга, спочатку квитки тим, хто замовляв».

«Ніфіга-ніфіга» – фірмовий вислів. І незрозуміло: чи це штучна частина створеного іміджу (бо саме це «ніфіга-ніфіга», вставлене дуже доречно у потрібний момент, запам'ятовується ледь не найбільше з усієї мандрівки. – Авт.) чи, справді, – приліпилося до чоловіка, так ніби зроду-віку рідне.

Однак, навіть це добродушне «ніфіга», яке би мало розрядити обстановку, людей не заспокоює. Бо біленькі клатки паперу у руках Любомира тануть, а навколо – ще ціла купа людей, які ризикують нині повернутися додому ні з чим. На диво, нікого не лякає навіть погода: небо ніби дражниться – то раптово затягується чорними хмарами і ллє дощ, а відразу ж потім – виглядає сонце і так припікає, що аж соромно робиться від того, що сумнівався та лаяв подумки мінливі гори.

– У нас дощ ненадовго, не переживайте, – жартує Любомир Яцків. – Як їде, то лише зо дві години.

Проте погода так впливає на настрій людей: ті, що приїхали з дітьми, намагаються потрапити до закритих вагонів. Як з'ясовується пізніше – таки недарма.

– Шеф, я «кабріолет» замовляв, – мене у руках квитки якийсь чоловік.

Із-за повороту виїжджає потяг. Два вагони – із зашклинами вікнами, у ще двох – вікна без скла, тобто, продуваються наскрізь. Оці вагони з дахом, але без вікон і є «кабріолетом». Одразу кортить забратися сюди, але квиток із позначкою «Д» гонить від самого хвоста до переду поїзда. «Д» – то дизель, він попереду», – пояснює двом жінкам якийсь чоловік.

– Назад будемо їхати задом-наперед, – це вже мій прогноз. І не помиляється. Дизель – це, мабуть, найбільш незручна із частин Карпатського трамвая: вікна розташовані дуже високо, дітям доводиться їхати стоячи, щоб розгледіти краєвиди, а малюки навіть стають на крисла та висуюються через вікно. Із переваг – вагон маленький, тому там збирається досить невелика група людей. Це – комфортніше, і навіть якось по-домашньому. Плюс, коли вже поверталься назад, негода взяла своє: похолодало, а у вікно перісцив карпатський дощ. Компактний вагончик, зігрітий диханням десятка людей, вже не здавався таким невідгідним.

РІЧЕЧКО, РІЧЕЧКО, СПОВНИ БАЖАННЯ

А поки що – відкриті вікна і великі очі. Рушаємо. Переїжджаємо старим мостом річку Свіча. Поруч тече Мізунка. За однією з версій, на перетині цих двох річок було вигідне місце для промислу, тому й утворилося поселення Вигода.

Про це, звісно, розповідає Любомир Яцків. Він розпочинає з історії вузькоколійки. За всю дорогу він кілька разів «заряджає» усіх позитивно енергією. Може, у тому щось і є, бо щоразу енергію мали брати від води, яка, як відомо, очищує та зцілює людський організм: «Піднімаємо руки, плескаємо у долоні, рахуємо: раз, два... Загадуємо бажання, усі загадали? Тепер кажіть: річечко, річечко, сповни моє бажання». «Річечко, річечко», – поряд бурмотять діти. «От, моє вже збулося. Я загадав, щоб ми щасливо переїхали через міст», – жартує чоловік.

Його оповідки перемішані байками-міфами та українською музикою. Народні мотиви у добротному виконанні відомих українських співаків серед спокою українських гір сприймаєш зовсім по-іншому: ти їх просто починаєш чути! Але лише доти, доки ця хвилю не перебиває чергова дитяча захлянка. «Мамо, пити. Ні, мамо, канапку. І печеню. Три».

– Ця гора має назву Церковичка, – розповідає Любомир Яцків. – У XIII столітті тут був великий замок. Коли в Карпати прийшла татарська орда, весь навколишній люд сховався у ньому. П'ять днів і ночей тривала облога, проте ворогам не вдалося зламати опір гордих та відважних бойків, причому жінки билися нарівні з чоловіками. Тоді татари передали в замок звістку про те, що всім воїнам життю вони дарують життя. Нехай, мовляв, виходять і беруть із собою найдорожче. За якийсь час вражені завойовники побачили таку картину: всі бойківчанки взяли з собою... чоловіків! Тоді татари відступили. А за кілька днів прийшли інші ординці й розбили замок вщент. Ніхто не врятувався. На згадку про цю подію через кілька століть тут поставили хрест.

Кілька років тому монахи з Голівського монастиря проводили розкопки і знайшли залишки фундаменту замку. Вигодці розробили проект з вивчення історичної спадщини і скерували на конкурс для отримання гранту. Якщо будуть гроші, залучатимуть до робіт студентів. А ще хочуть досліджувати старі капища на горі Лісій.

Ідемо попри гідрологічну пам'ятку природи загальнодержавного значення. Ширковець – одне з унікальних карпатських боліт. Карликові сосни створюють цікавий, незвичайний для Карпат мальовничий краєвид. Болото виглядає як звичайно, заросла травовою територія, але під нею ховається трясовина, через яку – лише кілька стежок.

– Одного разу в нас зімкнула програму «Весілля за 48 годин», – розповідає Любомир Яцків. – Воно мало бути стилізоване: ніби нападають розбійники, шукають чорну валізу. І ми погодилися, заховали валізу в одному з вагонів. Ті розбійники напали на нас, а ми так помахали їм, що вони зрозуміли, що це жарт. Але забули їх попередити про болото. Вони нас наздоганяють. А самі грузнуть у болоті. Ну, ми їм допомогли, витягли, помили. Валізу вони знайшли, у час – вклялися, і все закінчилося добре.

Тепер у Карпатському трамваї можна справляти весілля на замовлення. Любомир Яцків щиро рекламує таку можливість.

ФОТОСЕСІЯ З БАНДЕРІВЦЕМ

І ось – перша зупинка. Роздають пластиківки склянки. Ідемо кутувати воду з джерела мінеральної води «Горянка». Вода витікає ніби з-під землі: вихлюпу-

ється з чорної вузької труби, до якої шикується черга. У радянський післявоєнний період біля села геологи відкрили джерела мінеральної води типу «Нафтуся» і згодом у Новому Мізуні були збудовані санаторії-профілакторії Вигодського лісокомбінату і калуського заводу «Карпатнафтомаш».

За своїми якостями номінаційська вода не поступається іншим відомим лікувальним водам. Вона навіть виліковує виразку шлунку.

Раптом над головою лунає постріл. На мить здалося, що то хтось бавиться петардами, але звук – гучніший. Знервовані щоденними новинами з фронту, люди починають оглядатися. Чоловік, одягнений у гуцульський одяг, тримаючи в руках карабін, виправдовувально гучно волає: «Ну, що, є тут бандерівці?». Зрозуміло: рекламний хід: фотосесія – 10 гривень. Охочих – не бракує. Особливо біля Мізунських водоспадів. Потяг пішов на маневри, залишивши пасажирів на півгодини сам-на-сам з горами...

Нарешті під'їжджає трамвайчик. Усі полегшено переводять подих: небо супитися і сипле густим дощем. Гори одразу здаються грізними і наче сердитими. А закритий дизель – аж занадто теплим і затишним. «Шеф, пічку включай», – хтось жартує. Повертаємося.

На зворотній дорозі чекає ще одна зупинка, яку Любомир Яцків завзято розхвалював ще на початку подорожі. Колишній санаторій «Джерело Прикарпаття» у Новому Мізуні, збудований у 1985 році, ще донедавна був знаменитим далеко за межами області завдяки лікувальній мінеральній воді та цілющому гірському повітрю. Сюди для реабілітації приїжджали навіть радянські космонавти, які поверталися з подорожі на навколоземну орбіту. Кілька років тому потужна повин пошкодила системи водопостачання та каналізації. Тепер санаторій оживає лише під час напливу туристів із Карпатського трамваю. По інший бік – хиткий підвісний міст, який, щоправда, сьогодні приваблює лише небагатьох. І дарма: приємні відчуття.

ПОВЕРНЕННЯ

Повз самотній намет із сувенірами йдемо до санаторію – пробувати «смачні пампушки, цілющий карпатський чай, хто хоче «хвоїнку» (40-градусну горілку, настояну на карпатській хвої. – Авт.).

– Знаєте, що таке «хвоінка»? То поляки так називають новорічну линьку, – розповідає Любомир Яцків, навмисне змінюючи у слові букву «о» на «у». Пампушки пахнуть ваніллю, а чай – липою і ще якоюсь ледь вловимою гіркотою. Ковтаємо і – по вагонах.

У дощ ідемо мовчки. Точніше, мовчать екскурсоводи: можливо, так задумано, й усі історії-байки на сьогодні вже вичерпалися. У горах тихо плаче дощ і пітніють вікна у вагоні. Вікна – високо, їх ніхто не протирає і гір вже майже не видно. Усі слухають музику і радіють затишку. Здається, так їхав би не лише до Вигоди, а десь далеко, за небокрай, щоб назавтра прокинутися у якомусь новому незвіданому місці. Любомир Яцків оголошує про закінчення подорожі й дякує всім за компанію. «Ніфіга-ніфіга», – припечатує наостанок.

Чотири години горами... Хотілося в одному місці побути не 10–20 хвилин, а мінімум кілька годин, а інше – минути. Але, з іншого боку, якби не ця подорож, звідкіля б то знати, що такі місця – існують?

Микола МАНДРИЧ

З РОСИ І ВОДИ!..

Вельмишановний пане
ОЛЕЖЕ ВІВЧАРЕНКУ!

Щиро вітаємо Вас – члена Правління МО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, педагога, доктора юридичних наук, доктора права Українського вільного університету в Мюнхені заслуженого юриста України, заступника директора Юридичного інституту Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника з днем народження!

Своєю багатогранною плідною працею, діяльною участю у важливих громадсько-політичних заходах, своєю людською щедрістю Ви зробили й робите значний особистий внесок у процеси духовного відродження України. Знаємо й високо цінуємо Вашу самовідданість і просвітницьку працю на благо України.

Прийміть слова щирої вдячності за Вашу працю, спрямовану на формування Української держави, активну життєву позицію і діяльність зі створення надійної духовної та інтелектуальної основи розвитку суспільства та особистості.

Від душі бажаємо Вам міцного здоров'я, творчого натхнення і багатьох благословенних літ! З роси і води!..

З повагою голова ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ, голова ЮФ МО ВУТ «Просвіта» Василь БОЙКО, відповідальний секретар Наталія СИНИЦЯ

ІМЕНОСЛОВ

ТАЄМНИЦІ ІМЕНІ
СИДІР

У єгиптян є чимало цікавих міфів. В одному з них розповідається, як лютий і злий Сет убив бога всього рослинного світу Озіріса і шматки Озірисового тіла порозкидав геть. Озірисова дружина через силу порозшувала шматки тіла свого чоловіка, склала їх до купи – і Озірис ожив, а пізніше став ще й володарем підземного царства.

Згодом цей міф ліг в основу нового міфа про богиню хліборобства давніх греків (Деметру), а невдовзі став ще й прообразом переказу про християнську матір Богородицю.

Дружину Озіріса звали Ісида (Ізида). Звідси й виникло ім'я *Ісидір* (*Сидір*), тобто: Ісидин дарунок.

Наймення досить широко розгалузилося в прізвищах: *Сидор*, *Сидоренко*, *Сидорук*, *Сидорчук*, *Сидорченко*, *Сидорья*, *Сидорець* та деяких інших.

Українці, як і більшість європейців, мають і жіночу форму імені: *Ісидора* (*Сидора*, *Сидорка*), тепер уже, щоправда, застарілу.

ЗОЯ

Вельми гарне й поширене жіноче ім'я *Зоя* має багато різних «родичів», надто в царині наукових термінів: *зоологія*, *зоотехнія*, *палеозойська ера*, *зоопарк*, *зооферма*, *зоотемія* (наука про внутрішню будову тварин) та десятки інших. Спільним для імені та цих термінів є корінь *зоо* (від грецького слова *зоо* – життя, чи *зоон* – тваринний).

Наймення має небагато форм: *Зоїнька*, *Зойка*, *Зая* (в росіян – ще й: *Зояха*, *Зоша*, *Зоюха*).

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ

БУКОВИНСЬКІ
ВОДОСПАДИ

Закінчення навчального року Інженерно-екологічний інститут Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу (ІФНТУНГ) відзначив у Карпатах. Викладач кафедри землепорядкування та кадастру цього вишу Мирон Васильович Галяриник організував пішохідну та екологічно-пізнавальну екскурсію сусідньою Чернівецькою областю – на Буковинські водоспади.

Тут карпатські ріки утворили, силою непередбачливих і довгих пошукувань стихії, низку прегарних водоспадів, далекі не таких високих, як у світі, зате не обділених красою. Якраз неймовірною

ТРАДИЦІЇ

ЯК ІВАНА КУПАЛА СВЯТКУВАЛИ
(Поч. на 1 стор.)

* * *

На Купала діти сплели синьо-жовті обереги для воїнів АТО.

Хлопчики та дівчатка, які цього року завершили навчання у школі народних ремесел, зібралися на центральній площі міста, щоб разом відсвяткувати давнє свято Івана Купала. За звичаєм, вони були вдягнені у вишиванки та мали на собі купальські віночки. Діти співали купальські пісні, водили хороводи, а також демонстрували те, чого навчилися у літній школі. Серед виробів юних умільців – вишивка, глиняні іграшки, ляльки-мотанки тощо.

«Найбільше мені сподобалось робити традиційні українські ляльки, якими гралися ще наші предки. Коли робиш таку мотанку, то вкладаєш в неї частинку себе», – поділилася своїми враженнями випускниця літньої школи народних ремесел Руслана Болюх.

У НД «ПРОСВІТА»

КОМУ СУМНО, ПРИХОДЬТЕ ДО НАС

Останньої неділі червня у НД «Просвіта» відбувся вечір відпочинку «Кому за 40...» Зазвичай на такі вечори приходять потанцювати. Але оскільки зараз піст, то відпочинок був іншого формату. Вечір був у день відзначення 19-ої річниці ухвалення Конституції України. Тому доречним був виступ на ньому голови обласної «Просвіти», депутата обласної ради та депутата Верховної Ради І та ІІ демократичних скликань Степана Волковецького, який безпосередньо у сесійній залі голосував за цей документ. Заступник голови обласної «Просвіти», заслужений лікар України Євген Романишин на вечорі вів цікаву бесіду про геноцид української нації. «Славимо Україну привітаннями один до одного у боях і на різних маніфестаціях. Не ганьбімо ж її алкоголем. Те, що тратимо на цього підступного ворога, віддаймо на боротьбу з агресором, на допомогу потерпілим від агресії, на відбудову знищеного агресією», наголосив він.

Шонеділі о 6-й ранку на обласному радіо звучить авторська програма Богдана Кучера «А в неділю рано...». У ній постійно бере участь кандидат педагогічних наук, релігійознавець, викладач філософського факультету Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника Любов Генік. Учасники вечора мали змогу слухати цю жінку з цікавим виступом про духовні цінності.

ВТРАТИ

ВІДІЙШОВ У ВІЧНІСТЬ ПОЕТ, ПРОСВІТЯНИН, ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ ІЗ КАЛУША ІВАН ПАВЛІХА

1 липня у далекому Нью-Йорку, куди виїжджав у гості до дітей, відійшов у заповітний калушанин, український поет-гуморист, громадський діяч, Почесний голова Калуського міськрайонного об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка **Іван Васильович ПАВЛІХА**.

Упродовж багатьох років працював педагогом, очолював літстудію Калуща. Нагороджений медаллю «Будівничий України».

Член Національної спілки письменників України, лауреат премії імені Ярослава Дорошенка. Автор збірок «Квіти для зава», «Гечі-печі поза плечі», «Під Карпатами місто», «Дві копії не снопів, а сонетів», «Коли сонет і різка, і кларнет».

«Це був щирий і доброзичливий чоловік, який любив «місто під Карпатами» і Україну. У нього було багато цікавих задумів, літературних планів, та не судилося... Не віриться, що нашого доброго товариша і побратима по перу вже немає. Наші щирі співчуття рідним і близьким. Царство небесне і вічна пам'ять», говорять товариші.

Народився 1938 року на Холмщині (тепер територія Польщі), та по закінченні Другої світової війни сім'ю українського хлібороба було вивезено до України – в часі спецоперації «Вісла». Середню освіту Іван Павліха здобув у містечку Бібрка, що на Львівщині. Одержавши атестат зрілості у 1957 році, подав документи для вступу на географічний факультет, бо з усіх шкільних дисциплін найбільше любив географію. Не вступив. Восени пішов на військову службу. Служив, віршував, друкувався

красою та незбагненною потугою гірської стихії наділяють ці водоспади довкілля. Могутнім нестихаючим покликом лине їхній шум на далекі відстані, що і справило на всіх учасників поїздки, а це був викладацький склад, незабутнє враження.

Учасники надихнулися життєвою енергією, а ще – прагненням до нових пізнавальних подорожей рідним краєм.

Лілія КАМІНСЬКА

Цього року серед виробів, які навчилися творити власноруч юні, були також браслети, сплетені з синіх та жовтих смужок тканини, які слугуватимуть оберегами воїнам АТО.

Загалом 30 івано-франківських школярів цього року пройшли навчання у літній школі, яка відбулася за підтримки управління економічного та інтеграційного розвитку виконавчого комітету Івано-Франківської міськради та громадської організації «Центр муніципального та регіонального розвитку – Ресурсний центр».

«Під час цієї літньої школи для дітей проводили також різноманітні курси – зокрема, з вивчення англійської мови, лекції та практичні заняття з охорони навколишнього середовища і, звичайно, майстер-класи з рукоділля. Таке навчання ми проводимо вже вдруге, сподіваюсь, що і наступного року цю справу буде продовжено», – зазначила директорка міського центру дозвілля для дітей та юнацтва Леся Зваричук.

А минулої неділі ми святкували і День молоді. Тож хоч фізичні сили вже не ті, все ж бажали б бути молодими душею. Цьому сприяли музичні вітання від керівника Клубу обдарованих дітей обласної «Просвіти» Руслани Денеги.

А як такі свята проходились десять років тому, а тоді вони називалися фестивалі, розповідала Надія Легун. Вона згадала і принесла на вечір відпочинку пісню, яку виконували у 30-их роках минулого століття, коли йшла боротьба за життя України. Отож на вечорі всі її вчили і завзято співали, бо вона підносила дух наших людей у цей грізний час. Згадали й інші бадьорі повстанські та стрілецькі пісні. А вчителька фізики ЗОШ № 11 Стефанія Ніч прочитала свої патріотичні вірші.

Молоді хлопці йдуть на війну захищати свою землю, а що ми можемо зробити в такому поважному віці? На це дала відповідь Юстина Лялик. Теж складає патріотичні вірші, посилає на війну, підбадьорює вояків, збирає скромні пожертви для них. На вечорі вона ще й зачарувала присутніх своїми заняттями. Як це підтримує наших хлопців на війні, підтвердив на вечорі Степан Гульчівський, який поранений повернувся з Луганщини.

Кому сумно, самотньо, хто ще не вичерпав своїх сил і хоче бути причетним до доброї справи, приходьте до нас у «Просвіту».

Михайлина БОДНАР

ДОЗВІЛЛЯ

СИЛУ, СПРИТНІСТЬ, ВИТРИМКУ
ПРОДЕМОНСТРУВАЛИ УЧАСНИКИ
БОГАТИРСЬКИХ ІГОР

На Вічевому майдані Івано-Франківська відбулися богатирські ігри до відзначення Дня Конституції України. Турнір «Козацькі забави» організував обласний центр «Спорт для всіх». Керував процесом і був суддею змагань відомий стронгмен Назар Павлів.

Мірялись силою, спритністю, витримкою вісім учасників родом з Прикарпаття: Олександр Бекеньов, Сергій Лукашов, Андрій Охиджук, Іван Задесенець, Віталій Коротач, Володимир Павлюк, Назар Шарий та Андрій Жиліюк. Вони брали участь у п'яти вправах: «прогулянка фермера», обертання колеса, піднімання колоди, станова тяга на утримання та перенесення коромисла.

Після виконання Державного Гімну України та офіційної частини спортивного прибуття до першої вправи – «прогулянки фермера». Її суть – взяти в руки дві штанги вагою по 85 кілограмів та пронести їх на 30 метрів на швидкість. Перемогу в цій вправі здобув Віталій Коротач. У другій вправі потрібно було вісім разів підняти й перевернути колесо від навантажувача: по чотири рази – в один бік і в другий. Швидше з цим завданням впорався Андрій Жиліюк.

А щоб глядачам було цікавіше, і для них організували конкурси. Першим із них стало утримання 12-кілограмового пакета з напоєм «Живчик» (ця торгова марка була одним зі спонсорів змагань) на витягнених руках. Найдовше втримав цю вагу глядач Іван Петришин з Угорників і за це одержав медаль, а також як приз – пакет із напоєм. А учасники богатирських ігор взяли участь у підніманні 70-кілограмової колоди над головою – з обов'язковою фіксацією на одну секунду у верхній точці. У цій вправі переміг Андрій Охиджук із результатом у 13 підйомів.

Змагалися і юні глядачі. Скажімо, у конкурсі на якнайшвидше надування повітряної кульки, поки вона не лусне. Першим це зробив хлопчик Богдан, якому вручили м'яч, грамоту і медаль. Іншим дітям подарували по пляшці «Живчика».

Подивував присутніх і сам організатор Назар Павлів. Спершу він силою легенів розірвав гумову грілку, потім розірвав на два шматки календар із 365 аркушів, зігнув зубами металеву арматуру й сів на шпагат. Стронгмен порадив дітям тренуватись, щоб у майбутньому стати такими ж сильними.

Суть четвертої вправи – це станова тяга на утримання в спеціальній конструкції, вага якої становила 180 кг. Найдовше втримати цю вагу зміг Володимир Павлюк, його результат – 1 хвилина 2,75 секунди.

Опісля знову глядачі показували свою силу та вміння. Завдання – максимальну кількість разів підняти гирю вагою 32 кілограми за 30 секунд. Переміг Дмитро Михальчук з Городенківщини, який підняв гирю 20 разів.

І останньою – але аж ніяк не найлегшою – вправою стало перенесення коромисла вагою 180 кг на 15 метрів на швидкість. У цій вправі переміг Андрій Жиліюк – із результатом 6,97 секунди.

У підсумку друге місце зайняв Андрій Жиліюк, а третє – Володимир Павлюк. Аперможцем турніру став Віталій Коротач.

Але ці змагання були й сходиною до нових турнірів. Два перших призери взяли участь у Всеукраїнських змаганнях, що відбулися 6 липня у Чернігові.

Б. Е.

в газетах. Вищу освіту здобув у Львівському університеті імені Івана Франка (1961–1966), філологічний факультет, де приєднався до Романом Кудликом, Романом Лубківським, Романом Качурівським, Богданом Стельмахом. Вчителював, був директором школи в селі Нижня Яблунька, що у Турківському районі Львівської області.

З 1974 року перебирається до Калуща, працює викладачем ВПУ-7. Іван Васильович тривалий час очолював літературну студію «Карпатські акорди» (пізніше – «Підгір'я»). Автор численних поетичних і гумористично-сатиричних публікацій у республіканських періодичних виданнях і колективних збірниках. Друкувався у газетах «Радянська освіта», «Робітнича газета», «Літературна Україна». 1979 року калуська міськрайонна газета «Зоря Прикарпаття» надрукувала вінок сонетів Івана Павліха «Вершити Калущу дійсність величаву».

1980 року «Літературна Україна» опублікувала статтю Івана Павліхи «Нам треба

голосу Тараса!». Згодом цю статтю передало радіо «Свобода». У калуському КДБ забили на сполох. Покликали автора на «відверту» розмову. Радили написати спростування, але Іван Павліха відмовився.

Став лауреатом поетичного конкурсу серед вчителів України у 1987 році.

Щоразу, приїжджаючи з далеких мандрів, він заходив у «Просвіту», цікавився буттям і життям просвітян, а «Галицький Просвіт» залишав зшиток своїх нових творів, які час від часу ми друкували.

У 2013 році Іван Павліха був нагороджений премією обласної організації Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка імені Маріїки Підгірянки за останню свою книжку «Дві копії не снопів, а сонетів».

Вічна пам'ять і пухом земля.

Від імені Правління і просвітян краю Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ, Василь БОЙКО, Дмитро ЗАХАРУК, Петро АРСЕНИЧ, Богдан ВІВЧАР, Оксана ТЕБЕШЕВСЬКА, Степан ГЕНИК, Василь ГЛАГОЛЮК,